

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy hónap . . . 25 K Félévre . . . 150 K
 Egy évre . . . 75 K Egész évre . . . 300 K
NYES PÉLDÁNY ÁRA: 1 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felolós főszerkesztő: Dr. Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM
INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

Karácsony és a magyar ipar

Eszteendő hosszú során át száz és száz milliót vittünk ki ebben az időben külföldre, hogy silány karácsonyi portókák alakjában feleértékűt visszakapjunk belőle. Tiroli babákat, német bohócokat, angol matrózokat meg francia színes katonákat adtunk karácsony este gyermekeink örömtől remegő kis kezébe, sőt még azt sem átalítottuk, hogy típegő óvodásainknak német nyomdában készült képes ábécét hozassunk a Jézuskával. Nem is gondoltunk arra: milyen óriási nemzeti értékek mennek ezáltal veszendőbe s milyen rettenetes nagyot vétkezünk mi magunk a fejlődésben lévő magyar ipar ellen. A háború óta ez a helyzet csak annyit változott, hogy angol és francia gyártmányok helyett is német és osztrák silányságokat hozattunk. Bazárjaink és „nórinbergi” áruüzleteink ma is tiroli babákkal, német bohócokkal és német ipari készítményekkel vannak tele és talán ma sem vesszük észre: mit teszünk akkor, amikor elértéktelenedett pénzünket azokért adjuk ki?

Amúgy is szegyenletesen rossz valutánkat szándékosan és mesterségesen még jobban lerontjuk, mert a kereskedő, ha áruinak kelendőségét látja, ismét csak azokból fogja rakárát kiegészíteni. A német és osztrák verseny miatt egzisztálni amúgy sem tud hazai iparunkat a támogatás hiánya miatt a végső romlásba kergetjük és lehetetlenné tesszük, hogy erősödni és lábakra tudjon lépni. Száz és száz-ezer magyar ember szájából vesszük ki közvetve a kenyeret pusztá indolenciából. S végül, gyermekeink fogékony zsenge lélkébe magyar motívumok, magyar nemzeti vonatkozások, magyar izlés, magyar ornamentika helyett egy merőben idegen nép érzés és gondolatvilágát plántáljuk bele.

Oly életbevágó, fontos és nyomós argumentumok ezek a külföld iparának mellözése és a nemzeti irányban fejlődő magyar ipar feltétlen támogatása mellett, hogy minden becsületos magyar embernek erkölcsi kötelessége azokat jól megfontolnia. Aki karácsonyi vásárlásra indul, mielőtt német silányságokkal megrakott bazárba lépne, nézze meg Bakoss Tibor, Dienes, Toroczkaival Oswald kiállítását, nézze meg a Pálffy-nővérek iparművészeti aukcióját, vagy menjen el a Move-bazárba és okvetlenül meg fog győződni arról, hogy nemesak aránylag, de valóban olcsóbb pénzért olyan karácsonyi örömet szerezhet szeretteinek, amelyet nem adhat meg nekik, ha egy egész nórinbergi üzletet vásárol is össze. S emellett hazafiúi kötelességének is eleget tehet. Nem segít rontani a magyar valutát, nem segít tönkretenni a magyar ipart s gyermeke

érintetlen, tiszta lelkét sem fertőzi meg a magyarral merőben ellentétes nemzeti motívumokkal. Hisz a gyermek lelke természeténél fogva szereti az egyszerűbb, könnyebben megérthető konstrukciókat s a magyar iparművészet szolid és egyszerű

konturjaival éppen az ő számára termeli esecesebecsét.

Ennyi sorscsapás sulya alatt igazán ideje, hogy ezen a téren is felhagyjunk a vállvonogatással és bűnös indolenciával!

Az új kormány bemutatkozása

Teleki a kormány programjáról és a királykérdés megoldásáról
Elfogadták az indennitást

Budapest, dec. 17. (Nemzeti St. tel. jel.) A nemzetgyűlés mai ülését 11 órakor nyitotta meg *Rakovszky* István elnök. Felolvassák a miniszterelnök átiratát, amelyben értesíti a nemzetgyűlést, hogy a kormányzó *Haller* Istvánt, *Rubinek* Gyulát, sokorópátkai *Szabót*, *Bleyer* Jakabot, *Székely* Istvánt eddig viselt állásuk alól felmentette.

Teleki Pál bejelenti, hogy a Kormányzótól üzenet érkezett, kéri annak felolvasását. A jegyző felolvassa a Kormányzó-kéziratát, amelyben értesíti a nemzetgyűlést, hogy *Teleki* Pált újból kinevezte miniszterelnöknek és Isten áldását kéri az új kormány működésére. Majd felolvassák a miniszterek kinevezéséről szóló kormányzói kéziratot. Ezek felolvassa a nemzetgyűléshez beérkezett kérvényeket. Feliratokat, köztük *Keeskemét* kérelmét a katolikus autonómia érdekében.

Ezután *Teleki* Pál miniszterelnök állott fel szólásra:

— Tisztelt nemzetgyűlés! Röviden fogok felszólalni, rövid programot akarok adni. Ot hónap előtti programbeszédemben rámutattam arra, hogy miket gondolok megvalósítani. — Programom súlypontja a pénzügy, amit a pénzügyminiszter is fog ismertetni. Ezenkívül fontosak a gazdasági kérdések és a külső gazdasági kapcsolat megteremtése. A földbirtok-reform megteremtése a földművesosztályt ki-elégítette most a városi munkásság helyzetének megjavítása a kell törekedni.

Rátér *Mayer* osztrák kancellárnak Nyugatmagyarországról tett kijelentésére. Nem helyesli, hogy mikor mindkét államnak szüksége a közös barátság, ilyen erős nyilatkozatok hangozzanak el.

— Elérkezett az időpont, mikor az alkotmányrevíziót meg kell kezdenünk. Szükséges az egész választójog reformja; az országgyűlési választójog reformja, de nem olyan széles alapon, mint a nemzetgyűlési választójog. Második kérdés a förendiház reformja. Meg kell adnunk, hogy az ország minden társadalmi osztálya bevonassék a törvényhozásba. Harmadszor a törvényhatósági és községi választójog reformja. Negyedszer, az utolsó időben napirendre került királykérdés.

Röviden kívánok erről szólni. Ezt a kérdést minden puccstól és minden forradalmi kísérlet-től meg kell tisztítani.

Ezt a kérdést úgy kell megoldani, hogy az egész nemzet meglegyen a megoldással elégedve. A királykérdést törvényjavaslatilag kell elkészíteni teljes komolysággal. Törvényes uton, a nemzetgyűlés komolyságához, a királyság méltóságához és a koronázás szentségéhez méltóan fogják ezt a kérdést megoldani. Nemzeti, független magyar királyság eddigi törvényekben is meg van írva s a békoszerződés egyik pontja is tartalmazza ezt. Az igazságügy-miniszter hoz ufogott a királykérdés javaslatának áunkajához. Rövidesen a nemzetgyűlés elé fog kerülni. A királykérdés minden propagandát megfogok szüntetni; úgy fogok eljárni, hogy a kérdés tárgyi részéhez ne nyúl-hasson senki.

A gabonabeszolgáltatásra tér át ezután. Minden intézkedés meg fog történni, hogy az ellátatlanok fejadagja biztosítva legyen. Majd az indennitással foglalkozik. Ez azért volt sürgős, mert a közszolgálati alkalmazottak természetbeni ellátása december 31-én lejár s ha a kormány nem tudja ellátni a köztisztviselőket, ezzel közöttük a jogos elégtelenség születik meg.

Kéri a nemzetgyűlést programjának támogatására, amely a keresztyén és nemzeti irányzat jegyében fog tovább folyni. (Taps, éjenzés). A miniszterelnök beszédét után *Hege-düs* Loránt pénzügyminiszter benyújtja a háromhónapos indennitási javaslatot, amit sürgősségi alapon fognak tárgyalni. Elnök ezután 10 perc szünetet rendelt el.

Szünet alatt a pénzügyi bizottság *Klebersberg* Kunó elnöklété alatt ülést tartott. *Klebersberg* pár szóban méltatta *Korányi* Frigyes érdemeit. Ezután megkezdtek az indennitás tárgyalását. Előadó *Orffy* Imre volt. A bizottság vita nélkül elfogadta a háromhónapi indennitást.

Tizenkettő után nyitotta meg ismét az elnök a nemzetgyűlés ülését. *Ereky* Károly hosszabb beszédben foglalkozik *Teleki* beszédével s a pénzügyi helyzettel. Utána *Huszár* Károly, *Friedrich* István és *Cettler* Jenő szóval fel, amint az ülés fél 2 órakor véget ér.

Szterényi a szabad forgalomról

Budapest, dec. 17. Szterényi József báró, volt magyar kereskedelmi miniszter beszélgetést folytatott egyik bécsi lap munkatársával és az utódállamok között tervezett gazdaságpolitikai konferenciára vonatkozólag a következőket mondotta neki:

— A trianoni és a saint-germaini békeszerződések gazdasági feltételei abban a győzthetetlen betegségben szenvednek, hogy azok a legjobb akarat mellett sem hajthatók végre. A területi kérdések, amint előre láthatók, erőszak alkalmazása nélkül el nem intézhetők, de a gazdasági problémák megoldása az erőszakot teljesen kizárja. Ezeknek a természetes viszonyokhoz kell alkalmazkodniuk. A trianoni és a saint-germaini diktátumok pedig éppen ezeknek a természetes viszonyoknak a nem ismerésben gyökereznek. Ennélfogva azok logikai fejleménye csak a békétákolmányok összeomlása után fog mutatkozni, amikor talán majd ellenségeinknél is egy jobb belátás győzedelmeskedik.

Ezeknek a békeparancsoknak egyik legnagyobb hibája az, hogy figyelmen kívül hagyják azt a szoros gazdasági összefüggést, amely a régi Osztrák-Magyar monarchiának minden területén évszázadokon keresztül meg volt. — Ha a világ hatalmasai ismerték volna ezt az összefüggést a maga gazdasági jelentőségében, nemcsak hogy nem mellőzték volna el a forgalmi szabadság emez alapelveit a nemzeti államok között, hanem egyenesen rájuk oktöjtötték volna, hogy az állami szétszakadás dacára a forgalmi szabadságokat továbbra is fenntartsák. Arra a belátásra jutottak volna, hogy a forgalmi szabadság nélkül a rend helyreállítása keresztülvihető. A lefolyt két esztendő kölcsönös forgalom korlátozások alapján merőben illuzorikus. Csehországban ezt éppen úgy érzik, mint Lengyelországban, mint Ausztriában vagy mint Magyarországon. Még Jugoszlávia és Románia is súlyosan szenvednek ez állapot folytán — Igaz, hogy ez agrár Magyarország a határozatokat könnyebben tudja elviselni, mint például Csehország, vagy különösen Ausztria. A különböző kompenzációs egyezmények folytán ugyanis tud magán segíteni, bár gyakran az történik, hogy a kompenzáció nem a kívánt célt szolgálja, hanem egyes kivételes vállalatok szereznek maguknak kiadós előnyöket a nagyközönség rovására.

Tehát a kompenzációs-rendszer semmiesetre sem tartható fenn allandóan. Ha azonban a szabad forgalom ellenségei nem hagynak fel arra való törekvésükkel, hogy saját létük meghosszabítása céljából a kivételes gazdasági állapotokat fenntartsák, abban a pillanatban, amint a kölcsönös szabadforgalom helyreállítatik, ezeknek a gazdasági esztelenéseknek lét-alapjait kell megsemmisíteni.

— A brüsszeli pénzügyi konferencia felismerte a békeszerződések gazdasági hibáit és helyesen állapítván meg a volt kettős monarchia utódállamainak gazdasági élettörténetét, minden határozottsággal a szabad forgalom mellett foglalt állást. Ez nekünk, akik a múltban is mindig ezt az álláspontot képviseltük, bizonyos elégtétel volt. De nemcsak Brüsszelben látták meg ezt, hanem az egyértelmű lapközlemények folytán a jóvátételi bizottságban is, amelynek az Egyesült Államokat képviselő tagjai fölvetették az utódállamok közötti gazdasági konferencia eszméjét, hogy ezen az uton adjanak alkalmat a békeszerződések hibáinak helyrehozatalára. Ez által a közbelépés által bebizonyította a jóvátételi bizottság, hogy az utódállamok gazdasági újjáépítésére komolyan törekszik. S ha tényleg sor kerül arra, hogy az utódállamok kormányainak képviselői egy közös értekezlet céljából asztalhoz üljenek, amelynél a politikai kérdések kikapcsolásával a gazdasági feladatok megoldhatók lennének, akkor a hasznos munkának utja már meg van építve. Mert ha talán nem is lesz a tárgyalások eredménye kézenfekvő, a kölcsönös összeköttetésben mégis egész bizonyossággal lesznek valamelyes könnyítések. A végeredmény azonban így is kétségtelen. Az összes résztvevő államok kénytelenek lesznek belátni, hogy a gazdasági szabadság a saját

országukban, valamint a gazdasági forgalom szabadsága egymás között: az egyetlen eszköz arra, hogy a talpraállást maguknak biztosítsák. Kétségtelen az is, hogy a politikai ellentétek a szabadforgalom kezdetén jelentősen zavaró szerepet fognak játszani, de idők multával ez a feszültség is enyhülni fog majd.

— Ha majd a direkt vasuti forgalom úgy a személy- mint a teherszállításra vonatkozólag helyre fog állni ha majd a középkorra emlékeztető utlevélkényszer, s az ezzel összefüggő nehézségek megszűnnek, ha majd a forgalom mesterséges akadályait elharitják, ha a posta, távirat, telefon szabadon működhetik, oly jelentős lépést tettek máris, amelynek következménye a gazdasági életben is mutatkozni fog...

Az összes államtitkárok és főispánok lemondtak

A legtöbb főispán megmarad

Budapest, dec. 17. (N. St. t. j.) A hivatalos lap mai száma közli az új kormány kinevezéséről és a régi kormány lemondásáról szóló kormányzói kéziratokat. A politikai államtitkárok közül Kovács J. István lemondó levelet is közli a hivatalos lap, aki már régebben lemondott állásáról. Ma az összes politikai államtitkárok és főispánok benyújtották lemondásukat.

Az államtitkárok közül Pekár Gyula meg-

Marakodnak a koncon

Kolozsvár, dec. 17. (Nemz. St. tel. jel.) Damiás ú. jelenti: Tegnap Temesváron nagy népgyűlés volt, amelyen a Bánság integritását követelték. A Bánság egysége gazdasági politikai szempontból igen fontos Románia részére. A népgyűlés határozati javaslatot fogadott el, amelyben felszólítja a kormányt, tegyen meg mindent, hogy a Bánság szerb megszállás alatt levő része Romániához csatoltassék.

Ne csodálkozzál,

emberséges idegen, akit sorsod a mi fényes multu, nagy jövőjű városunkba vetett, ne csodálkozzál, hogy tíz óra után szurok sötét van a Tiszántul hatalmas metropolisában. Ne csodálkozz rajta, mert tudd meg, hogy azért van tizig világítás, mert tizig van záróra, de ha később volna záróra, tovább volna világítás. Nehogy te kockázat nélkül haza tudjál térni békés otthonodba... Így van ez jól nálunk hajduországban nyájas idegen. Ha nem jön szén, nem megyünk utánna: lefekszünk világosan. Ősi erény ez nálunk... Azért te ne haragudjál, tudunk mi téged kárpótolni. Reggel keljél fel korán, menjél ki a pályaudvarra? S nézd meg: jött-e szén a villanygyárnak? S ha jött annyi, amennyi két napra elegendő, akkor fuss el Májerszkyhoz, váltsál villamos bérletjegyet, de sietve, hogy el ne késsél. Mert délután bájos sárka kocsi fognak csilingelni a Nagyerdőig és sajnálhatnád, ha nem kapnál helyet és nem kocsiháznál kedvedre 9 óráig. Akkor azonban gyorsan vacsorázzál meg és ha iparkodsz, még villany mellett nyugvóra térhetsz. Mert villamos ugyan jár délután, de világosság csak 10 óráig van... Nos, mit kacsasz olyan nagyot? Furcsa? Hja, te nem tudod, hogy ezt Májerszky akarja így, helyesebben: Urbán ur és társasága, aki szerződéssel fenyeget és parancsol a villanygyárnak, de

A bukaresti bomba áldozatai

Bukarest, dec. 17. (N. St. t. j.) A Damiás ú. ügynökség jelenti: Spiru György szenator, a bombamerénylet egyik sebesültje a szenvedett sérülésekbe belehalt. Coand. tábornok állapota javult. Greceanu tábornokot nagy pompával temették el, Radu Demeter püspök holtteste Nagyváradon nyugszik. A bukaresti rendőrség 200 ezer lei jutalmat tűzött a merénylet tettesének kézrekerítésére.

Lemondott a francia hadügy-miniszter

Páris, dec. 17. (Nemzeti Sajtó tel. jel.) (Szikratávirat.) Lafitte francia hadügyminiszter lemondott. Utódja Raiberi képviselő lett.

marad, akit Vass József kultuszminiszter már meg is kért, hogy maradjon helyén. Az új kormány Turi Béla képviselőt, a Nemzeti Újság főszerkesztőjét államtitkárnak fogja kinevezni, de hogy milyen államtitkárnak arról még nem határoztak. Pénzügyminiszteri államtitkár Schober Béla, a Pénzügyminiszteri Központ vezérigazgatója lesz. A főispánok lemondásának csak formális jelentősége van, kevés kivétellel megerősítik őket állásukban.

még a — vicispánok is... Bizony, jámbor idegen, nagy ur ő nálunk...

Azonban baj van... Mig e sorokat írjuk, csilingel a telefon, s megtudjuk, hogy a fent írottak csak félig-meddig fedik a valóságot. Nyugodj meg nyájas olvasó, ezután nem tizig van már világítás, hanem — egyáltalában nincs... És ahogy mi a debreceni állapotokat ismerjük, nem is lesz. Mert ha netalán kapunk is egy kevés szenet, az kell a villanyos kocsi hajtására — nappal. Hogy te már délután a szurok sötétségben orrodra bukol, hogy esetleg a város kellős közepén kirabolnak a sötétség védelme alatt, avval nem törődik se a helyi vasut, se a városi kupaktanács, se Rau Gottlob szkv. testvér.

Hegedüs Lóránt reményei

Budapest, dec. 17. (N. St. t. j.) Hegedüs Lóránt, az új pénzügyminiszter egy újságit előt a következőket mondotta:

— Meg vagyok győződve, hogy törekvésben támogatni fognak, mert programomban oly fontos nemzeti érdekekről van szó, amelyek halasztást nem tűrnek. — Támogatást kérek minden magyar embertől, s biztosíthatok mindenkit, hogy mi leszünk Európa legelső állama amelyben is szabad forgalom minden vonalon helyreállott. A nemzetgyűlés hétfői ülésén fogom elmondani pénzügyi exozemat.

Lengyel lap magyar integritásért

Krakó, dec. 17. (N. St. t. j.) A Csász című lengyel lap legutóbbi számában kijelenti, hogy a trianoni békeszerződés kísérő jegyzéke nagyon kedvező Magyarországra nézve. A jegyzék alapján kérheti, a magyar, hogy a demarkációs vonalon hosszabb földszávok és olyan magyar városok is mint Kassa és Nagyvárad, Magyarországba visszecsatoltassanak. E jegyzék alapján népszavazás segítségével esetleg a ruthén földet is visszakaphatja Magyarország.

Haller a debreceni és kolozsvári egyetemek együttműködéséről

Budapest, dec. 17. (N. St. t. j.) A debreceni és kolozsvári egyetemek együttműködéséről Haller István a következőket mondotta:

— A kolozsvári egyetem a jövő tanévtől kezdve valószínűleg Szegeden fog működni. Ami a pozsonyi egyetemet illeti, szó van arról, hogy ez a debrecenivel együttműködjék. Előbb azonban a debreceni építkezések ügyét kell dűlőre juttatni. Az építkezéseket serényen fogjuk folytatni, mert nem akarjuk azt, hogy kárba vesszen az, ami eddig elkészült. Hogy a költségeket fedezhessük, néhány száz mil-

lióra van szükségünk. Minden természetesen azon mulik, hogy milyen hitelt tud a pénzügyminiszter nyújtani.

Azokról a kósza hírekről, melyek szerint az amerikai zsidók 500 ezer dollárt ajánlottak fel a debreceni egyetem építkezési céljaira és ellenszolgáltatásul azt kérik, hogy a debreceni egyetem hagyja figyelmen kívül a numerus elausust, Haller ezeket mondotta:

— Ily ajánlatról egyáltalán nem tudok. Különbben is hallatlanul tartom azt az insinuaiót, hogy minket pénzért meg lehet vásárolni.

HIREK

A Hajdúföld Képes Naptára

karácsony előtt megjelenik. A kalendariumi részen, előjegyzési naplón kívül gazdasági tanácsadót és tájékoztatót is foglal magában. Az irodalmi részbe a Hajdúföld minden munkatársa java-dolgozatát adja. A lefolyt év érdekesen összefoglalt története után dr. KOMLOSSY IMRE főszerkesztőnk tanulmánya jön a sajtó hívatásáról. Dr. BESSENYEI LAJOS a nemzeti hadseregről, PISZKAY ÁRPÁD a mezőgazdasági többtermelésről, dr. MITROVICS GYULA a nemzeti műveltségről írt tartalmas cikkeket. Dr. ZÁDOR KAROLY kedves novellája, VADRÓZSA, SZILÁGYI IMRE, ZIVUSKA ANDOR és más jeles poéták hangulatos versei, ifj. LISZT NÁNDOR irrefás jövődőlésai és józsi adomák teszik változatosabbá a szép kiállítású naptár tartalmát, melyet Horthy Miklós kormányzó lovasképe és zászlószenteléséről felvett szép jelenet díszít.

Régi előfizetőink INGYEN KAPJÁK meg a naptárt, valamint azok az újonnan belépők is, akik a Hajdúföldre legalább három hónapra előfizetnek. A naptár BOLTI ÁRA 25 KORONA lesz.

A naptár részére HIRDETÉSEKET jutányos áron vesz fel e hét végéig a HAJDUFÖLD kiadóhivatala (Piac-u. 59.)

Vasárnapi istentiszteletek

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje a református templomokban: Nagytemplomban délelőtt 9 órakor predikál Tóth János lelkész, ágendázik dr. Balczár Dezső püspök, délután 2 órakor predikál Páleskey Sándor s. lelkész. Kistemplomban: délelőtt 9 órakor predikál Gábor András s. lelkész, ágendázik Konrad Zoltán s. lelkész, délután 2 órakor predikál Gábor András s. lelkész. Kossuth-utcai templomban: délelőtt 9 órakor predikál Varga Ferenc s. lelkész, délután 2 órakor predikál Mezei Béla s. lelkész. Árpád-téri templomban: délelőtt 9 órakor predikál dr. Révész Imre lelkész, délután 2 órakor predikál Almásy Márton s. lelkész. Ispótyai templomban: délelőtt 9 órakor predikál Erdélyi Sándor s. lelkész, délután 2 órakor predikál Kalmár Dániel s. lelkész. Homokkertben: délelőtt 9 órakor predikál Molnár Ferenc vallásalapító-lelkész, délután 5 órakor adventi délután. Salvator barakban: délután 2 órakor predikál Uray Sándor lelkész. Délután tél 4 órakor a Konfirmált Leányok Szövetségének összejövetele Egyszázhar 17. sz.

Délután telet órakor a Kossuth utcai templomban vallásos estély.

A római káth. templomban vasárnap 6 órakor hajnali mise, 7, 8, háromnegyed 11 és fél 12 órakor csendes misek. Fél 10 órakor nagymise, utána szentbeszéd. Délután 3 órakor litánia és sz. olvasó, 4 órakor sz. beszéd és a Sz. József Társulat ájtatossága.

Az ag. hitv. ev. templomban (Miklós u. 3.) vasárnap délelőtt 10 órakor Jacobi R. Viktor h. lelkész végzi az istentiszteletet. Délután 3 órakor ima.

A munkaszünetet felfüggesztették a karácsony előtti vasárnapon. A debreceni kereskedelmi és iparkamara ezúton hozza érdekeltsége tudomására, hogy a kereskedelemügyi m. kir. miniszter megengedte, hogy a december hó 19-ére eső vasárnapon az ipari és kereskedelmi árusítás és házhoz szállítás a köznapokra érvényes üzletnyitási időponttól délután négy óráig végezhető legyen.

Éjfél maradt nyitva a vendéglők. A zárórendelet, míg egyrészt súlyosan érintette a vendéglősiparosok érdekeit, másrészt a vendéglőre szoruló közönséget is erősen korlátozta, különösen azt a részt, amelyik színház, hangverseny, vagy pedig késon végződő napi munkája után kíván vacsorálni. A Baross-szövetség agilis ügyvezető elnöke: Németh Aladár, az Arany Bika igazgatója ez ügyben Budapestre utazott. Mint értesülünk, sikerült Ferdinánd Gyula belügyminisztertől kieszközölnie, hogy a debreceni vendéglőknek az éjfél zárását engedélyezze. Ideje volt már végét vetni a mucsai állapotnak. Ha egyelőre csak gyertya mellett vacsorálhatunk is, legalább nem kell éhesen lefeküdnünk.

Másfél vagon szén jött. A csütörtök esti botrány után pénteken másfél vagon szén érkezett és így estére volt villamos-áram, sőt a főbb vonalokon erősen korlátozott villamos világítás is. Természetesen mára egyetlen darabka szene se maradt a világítási vállalatnak.

Csemete gyümölcsfák Debrecennek. Biró Pál ny. gazdasági akadémiai tanárnak, lapunk gazdasági rovatvezetőjének fáradhatatlan és önzetlen munkája tette lehetővé, hogy Debrecenben két vagon igen szép gyümölcsfacsemete nyert elhelyezést. Rovatvezetőnk a gyümölcstermelést így városunkban nagy úrral segítette elő és közismert előzékenysége nemcsak a fák meghozatalával, hanem azok ültetésére és kezelésére vonatkozó szakszereit utmutatások nyújtásával is a gazdatársadalom közönetét vívta ki. Sajnos, mint miadig elő szokott fordulni, most is megtörtént, hogy a sok rendelő között akadott egy (természetesen zsúfolt), aki nagyobb rendelést eszközölt s mikor a fák itt voltak, rendelésétől visszalépett. Reméljük, hogy az ilyen, már megszokott jelenségek nem fogják Biró urat a jövőben hasonló közérdekű működésektől visszariasztani.

Az „Elnemult harangok” vigszínházi előadása elmarad. A máv. műhelyi „Egyetértés” színházi társasága által f. hó 18-19-én a Vigszínházban hirdetett előadása a társaságon kívül álló okokból elmarad, illetőleg hosszabb halasztást szenved.

Köszönetnyilvánítás. Szeretett jó férjem, illetve édesatyánk elhunyt alkalmából mindazoknak, akik őszinte részvétet tanúsítottak irányunkban és ezzel a mi mélyseges fájdalomunkat enyhíteni igyekeztek, ezúton mondunk halás köszönetet. Özv. Debreceni Lajosné és családja.

A rendőrgyilkos a bíróság előtt. A budapesti törvényszék rögtönítelő bírósága ma kezdte tárgyalni Mészáros Imrénének, Soltra József rendőr gyilkosának hümpertét.

Hogy bujnak ki a községi teherviselés alul a vállalatok? Csongrád vármegye közönsége feliratban fordult a nemzetgyűléshez, hogy az 1875. XXIV. és XXIX. törvényeket módosítsa, mert a törvény nem tartalmaz világos és határozott rendelkezéseket a vállalatok és üzemek megadóztatására vonatkozólag, aminek következtében a községek súlyosan károsodnak. A vállalatok és üzemek úgy bujnak ki a községi megadóztatás alul, hogy igazgatási székhelyüket a fővárosba helyezik, ott röjják le III. osztályú kereseti adójukat és a fővárosi pótdadó sokkal kevesebb lévén a vidéki városok és községek pótdadjánál, kevesebb közterhet viselnek a vállalatok. Ezzel szemben a vállalatoknak vidéken lévén az ipartelepük, jövedelmeiket onnan nyerik, használják a közutakat és közintézményeket potyára, mert fenntartásukhoz nem járulnak hozzá, korlátozzák a helyi ipar és kereskedelem jövedelmezőségét, sőt károsan befolyásolja szolgáltatási képességét is. Ezért a felirat követeli, hogy a vállalatok ott adózzanak, ahol működnek, nem pedig az igazgatási székhelyeken. Tökéletesen igaza van Csongrád megyének.

Szélhámós utazók. Csütörtök reggel a talyigások állomására ment két idegen, és meg egyezett Szabó Karoly talyigással, hogy őket 2500 korona fuvardíj ellenében Nagylétára és vissza fuvarozza. El is vitte Szabó a két idegent és még csütörtök este be is érkeztek Nagylétáról, ám az idegenek kihasználták az egész város felett uralkodó pokoli sötétséget és egy alkalmas pillanatban a talyigáról a nagy állomás környékén leszökvő kereket oldtak, mielőtt a fuvardíjat lefizették volna. Szabó tegnap feljelentette a két talyigán zónázó pasast, akik ellen megindult a nyomozás.

Mi kárt okoztak a megszállások? Az entente jóvátételi bizottsága eddig csak az oláh megszállás okozta károkkal foglalkozott. A pénzügyminiszter most körrendeletben hívta föl a törvényhatóságokat, hogy az egyéb megszállás okozta károkat is jelentseék be december 31-ig a központi statisztikai hivatalnak.

Megjelent a Hajdusági Virradat! Hajdúvármegye intransigens keresztyén-nemzeti szellemű lapja ma megjelent. A csinos kiállítású és érdekes tartalmu lap 2 koronaért kapható a keresztyén tőzsdékben és a „Hajdúföld” kiadóhivatalában, ahol a Hajdusági Virradat részére felvételnek előfizetések és hirdetések. Előfizetési ára negyedévre 25 korona.

A kath. Népszövetség vasárnap, e hó 19-én szabad előadást rendez a Népszövetségi Otthon helyiségeiben délután 4 órai kezdettel. Az előadást Jesch Mátyás főreáliskolai tanár tartja. Belépő díj nincs.

Január 17-én megnyílik a Dóczy-nevelőintézet. A ref. leánynevelőintézet igazgatósága a közönség némely rétegeiben hallható kőszá hírekkel szemben, éppen a közönség megnyugtatására, közli, hogy az intézetben összesen hat vörhenymegbetegedés történt (az utolsó megbetegedés november 28-án). A betegeket a a tisztí főorvos azonnal a közkórházba szállította, hol gondos ápolásban részesülve, egy kivételével felgyógyultak. A fertőtlenítés az iskola összes helyiségeiben még december első napjaiban megtörtént, és a tanulás december 12-én megkezdődhetett volna, ha újabb intézkedés folytán az összes iskolákat be nem zárják. Így, a kazantzott növendékekre és az általános fűtőanyaghiányra való tekintettel csak január 17-én nyílik meg a tanintézet.

Fakompetencia kintalása. A Debreceni Háztulajdonosok Egyesülete nevében Suhajda Béla elnök sürgősen elintézendő kérelmet adott be a városi tanáshoz, melyben a háztulajdonosok nehéz helyzetét körülírva, arra kéri a tanácsot, hogy az 1919. évi fakompetenciát a háztulajdonosok részére a legsürgősebben utalja ki.

Táncestély. Ma szombaton a Royal szálló dísztermében délután 6 órai kezdettel az iparos és kereskedő ifjak táncanfolyamának bevégző táncestélyt rendezek. Belépő jegy: vígalmi adóval együtt 10 kor. Tisztelettel: ifj. Schaff János.

Rendőri hírek. Áram csalás. A világítási vállalat feljelentést tett a rendőrségen Kiss Gábor Kesés utcai lakos ellen, aki 2 darab zsindelezzel a villanyórától elvezette az áramot, miáltal a vállalatot megkárosította. Eljárás indult Kis ellen. — Lopások. Jenéi Gizella kereskedelmi iskolai tanuló 2500 korona értékű karkötő-órát ismeretlen tettes ellopta. — Schwarz Sándor debreceni lakostól 10 darab juhbőrt 3500 korona értékben ismeretlen tettes elloptól. A rendőrség nyomozza a tolvajokat.

Jön a Keletmagyarországi Sporthirlap Almanachja. Megjelenik karácsony előtt. Kapható lesz mindenütt.

Ujdonság! Óránkinti világítás pár fillér! Sok pénzt takarít meg, ha „LUCIFER” törvényesen védett TAKAREKGYERTYÁVAL világít. (Szagtalan égés, füst- és robbanásmentes.) Tekintettel a csekély készletre, siessen mindenki magának beszerezni. Kizárólag a „HANGYA” főüzletében kapható, Rózsa-utca 2.

Bélelt bőr, krómes, trikó és kötött keztük, fésűk, illatszerek, friss gummi-árak, harisnya- és fuszeklitartók, nadrágtartók érkeztek Vitáriusnál, Piac-utca 16.

Margit-fürdő állandóan nyitva.

Ifj. Kovács János festőművész képek-állítására 1920 december 19-én vasárnaptól 1921 január 5-ig, Csapó-u. 1 szám 1 emelet.

A Máv. kerék vásárja

Budapest dec. 17. (N. St. t. j.) A magyar államvasutak legutóbb 400 millió értékű kerekeket vásárolt. Az ellenértéket holland pénzügyi csoport két évre előlegezi a magyar kormányknak.

Művészet

A zenedei francia opera előadásra, mely f. hó 21-iken, kedden este 7 órakor lesz, kéretnek az érdeklődők lefoglalt jegyeiket ma okvetlen átvenni Méliusznál!

Karácsonyfa nagy választékban Barkó Antal fűszerkereskedő Meszena-utca 1. Ugyanott karácsonyi cukorkák.

Törvénykezés

A püspökladányi direktorium az ölös tanács előtt

Püspökladányi kommunisták állottak ma a gyorsított ölös tanács előtt, névszerint Müller Béla vasúti hivatalnok, a püspökladányi direktorium elnöke, Füzési Károly, Bogár István, Szilágyi Ignác és Tarsai Tamás.

Négy rendbeli izgatással, 10 rendbeli hatósági közeg elleni erőszak, zsarolás, orgazdaság, személyes szabadság megsértésének büntetvével volt vádolva.

A tárgyalást Benkő Lajos elnök vezette, a vádhatóságot Mező Sándor kir. ügyész képviselte.

A vádirat szerint Müller, az elsőrendű vadlort, több izgató beszédet mondott egy alkalommal olyan kijelentést tett, hogy piszkos minden vasutas, aki nem támogatja a proletárdiktatúrát. Izgatott az uri osztály, államhivatalok ellen. Sok vasutast, tisztviselőt elmozdított és elesapott állásából. A püspökladányi bankokban elhelyezett pénzkészletet lefoglalta a kommunisták részére, a forradalmi törvényszék részére több ezer koronát, egy más alkalommal pedig 12 ezer koronát utalványozott a bankok pénzéből. A püspökladányi állomáson halálos fenyegetésekkel rakodót készítettett, magánházakba vörös katonákat helyezett el erőszakkal, Nagy Sándor főjegyzőt hivatali működésében megakadályozta, Kállay ref. lelékszt a városból kiutasította stb. Se szeri-se száma azoknak a bünelelményeknek, amit elkövetett.

Elsőnök Müllert hallgatják ki. 39 éves vasúti hivatalnok. Először a Vasutas szövetség titkára, majd a Munkástanács, később a direktorium elnöke volt. Intelligens, tanult embernek látszik, rendkívül bőbeszédűen védekezik. Minden vádpontot tagad, vagy kimagyaráz hivatkózik erre, arra, Landlerre, Böhm népbiz-

tosra, Békési vörös alezrederre stb. Csupán azt ismeri be kerekén, hogy Nagy Sándor főjegyzőt megakadályozta működésében. Mikor ahhoz a vádponthoz érték, hogy Müller Püspökladány vagyonszámba gazdaira adót vetett ki biztosan Handler Gyulát utánozva szónoki pathosszal szavalt: „Ha még egyszer dolgozhatom, addig dolgozom, míg ezt megteheríthetem, mert nem tudom elviselni, hogy azt mondják rólam, hogy loptam, raboltam, vagy zsaroltam. Ezt sajnos, hogy megtehettem! Itt elcsuklik a hangja és sirva fakad.

Müller mindenütt, ahol csak megfordult, Karcagon, Kisujszálláson, Gödön rendelkezett s parancsolt, amint az ügyész kérdésére kijelentette, pusztán „kollegialitásból”.

Hatvanegy tanu van beidézőve, akiknek kihallgatására délután térnek át. Ítélet csak holnap várható.

Rose nyelviskola

Széchenyi-utca 42. sz.

Színház

A színházak és mozgószínházak közleményei:

18-án, szombaton C) bérletben „Debrecezenbe kéne menni”-t játsza a Csokonai színház együttese.

19-én, vasárnap délután „Tündérlak Magyarhonban” kerül színre, este pedig „Ezüst sírját”.

20-án, hétfőn A) bérletben a páratlan sikerű „Maria del Carmén”.

Lengyelvér II. (a lángok lovagja) Eschtrut Natália világhírű regényének befejező második részét mutatja ma az Arany Bika mozi. Előadások 5 és 7-kor. Jegyelővétel.

Amerikai Pathé film a Repülőlovassal, a leg-

izgalmasabb és legkülönlegesebb amerikai kalandortörténet az Apollóban. Ragyogó technikai jával és a közreműködő színészek bravúros játékaival osztatlan tetszést arat. Előadások 5 és 7-kor. Jegyelővétel.

A Boxer dráma az amerikai sport életből négy felvonásban. Zajos tetszéssel fogadta a budapesti moziba járó közönség ezt a különleges gyönyörű amerikai attrakciót, a sport boxer versenyek kitűnőek. Bemutatja az Uránia. Előadások 5 és 7-kor. — Jegyelővétel.

Román és vegyes lebelyegzésű pénzt legdrágábban vesz **Simon György** Debreczen, Kossuth-utca 11.

Valutaárfolyamok

Budapest, dec. 17. (Nemz. St. tel. jel.) A budapesti tőzsdén a mai napon magánforgalomban a következő árfolyamokat jegyezték: Napoleon 1900—1865, font 22'66, léva 6'80—7'05, dollár 658—644, frank 37'30—37'38, márka 8'96—9'19, rubel 322—28, lira 22'60—22'90, lei 8'27—8'38, sokol 760—86, svájc 97—98, korona dinár 14'90—15'15.

Zürich, dec. 17. A mai napon a magyar koronát 122-vel jegyezték.

Dollárt és más idegen pénzt, aranyat, ezüstöt legeslegdrágábban vesz **Simon György** DEBRECZEN, Kossuth-u. 11.

Uj találmány! Uj találmány! Jó háziasszony Ön? Ha igen akkor vegyen „Diada” készítőgépet, mely hófehérre mossa a ruhát és nem szakítja, felényi szappant fogyaszt és csak 25 koronába kerül egy darab Terv vedve. Vízmenteladoknak árengedmény! Ügyelőkös kerestetek. Kapható Blattner József cégnél Debreczen, Csapó-u. 1.

Eladó vendéglő
Baromvásártéren jó forgalmu vendéglő (fűszerházzal) 3 rendbeli lakás, istálló, kertészet, nagy udvar, vétel esetén 3 szobás lakás, díjazás azonnali beköltözésre eladó. Dezső László irodája Maróthy-utca 19.

Gyönyörű nyakkendők,
SELYEMTÁRCZÁK és SELYEMZSEBKENEDŐK
Sajátkészítésű
FÉRFI FEHÉRNEMŰEK
Hermann Nándor és Társa
Piac-utca 10. Bikaival szemben.

Családi ház
Nyil-utcán modern új ház 8 szobával. Vétel esetén 1 szoba, konyha, világos pince azonnali beköltözésre eladó Dezső László irodája Maróthy-u. 19.

Eladó birtok
Szabolcsmegyében 40 holdas barna és fekete homok jötermő föld eladó Dezső László irodája Maróthy-utca 19.

Lapkihordó asszonyok
felvételnek lapunk kiadóhivatalában Jelenkezni lehet Piac-utca 59.

Eladó ház
Apaffy-utcán 4 szobás sarok ház villany, vízvezeték. — üzletnek is alkalmas, névkerettel eladó Dezső László irodája Maróthy-utca 19.

APRÓHIRDETÉSEK

Keresék
megvételre egy pianót, vagy rövid zongorát. Természetben is fizethetek. Cim Bodnár László főhadnagy Hajdusóhoszlo.

Értesítés
Schalavez Ferenc géchnikus Budapestről December 18—23 ig bezárólag vesz használt hámszögacat legnagyobb árban naponta délután 2—4 ig. József kir. piacz-utca 10. 2. ajtó.

Eladó
jókabban levő kis könnyű léderes sárka egy lovas kocsit, 1 tagja, egy vizet kiemelőgép 1.0 méter vas horganyozott csóvel. Var-utca 8.

Kocsis
újévtől felfogadtatik kész pénzfizetés és lakással. Var-u. 8.

Begyőzgyár és vésőintézet
PAULÓ I.
Batthyányi-utca 22.
Telefon 1365.

Papp István
ácsmeister vállal a szakmába vágó munkát jutányos árban Szent Anna-u. 16 sz. E

Napi 500 koronát
könnyen kereshet ha keresztyény vállalat részvényt árulja. Nők is könnyen elhelyezhető. Értekezni lehet naponta d. e. 11-től 12 ig Bika szálloda 207 szoba

Kovács és Altmann
szűcsök, piac 42. Pannónia épület. Bármilyen a szakmába vágó munkákat pontosan és jutányosan készítenek.

Aranyért
fizetek grammjárt 120 koronáig a het végéig Kramer Arany Bika bérház

Videkre
keresek egy gyermekes családhoz jól fizető keresztyény not házi cse ed máhé. Ajánlatokat lehet ölel bizonyítványokkal dr Pfeiffer orvos címére. Pecsaj. Biharmegye.

Megvételre
keresek moderni CSALÁDI HÁZAT. Vételre egy részét hajlandó vagyok külföldi terményekben is fizetni. Ajánlatok tehetők és felvilágos tás nyerhető a Macsi uradalom zold-ségálatban (H-tan-u. 1). Ugyanott szép karácsonytűk kaphatók.

Malac
váltasztott 80—200 drb ig megvételre keresetlek. Cim a lap kiadóhivatalában Piac-utca 59

RONGYOT
mosottat, keresek megvételre. 20—25 kilót n piáron. Cim a kiadóban.

Koros Sándor
Jutányos bérlésben Piac-u. 50. Saját készítésű hársás fűzők öblényök kaphatók

MAKULATURA
50 kilogramos félétekben eladó a kiadóhivatalban

Debreczeni Gardák
Bankja Részvénytársaság, Kossuth u. 17. Köcsmökkel folyósít házakba, földet és értékpapirokra betéteket el fogad a helyi utcai kamát ad. Értékpapirokat és idegen pénzeket vásárol és elad. El fogad a csekket megőrzés céljából és berbe ad (safe deposit) pincerekeseket. Takarékpénztár és bankügylet k minden ágazatban foglalkozik. — Főcsekknek minden pénzügyi művelettel rendelkezésére áll.

Förgács István
műgyás
Gadonos-u.

Aranyat
mindenféle és új, briliánsot, gyöngyöt vesz — Steiner Mihály Hatvan-u. 2. szám 1. emelet

Olcsó ház
mélyen leszállított árért elkölthetés miatt sürgősen eladó Csapókeret, Apponyi utca 40. Azonnal beköltözhető.

Rinkancsok
felvételnek fix fizetéssel és jutalékkal lapunk kiadóhivatalában

egy
kifutó fiu vagy leány felvétetik. Cim a kiadóban.

Butorozott
szobát keres szerkesztőségünk tagja. Cim a kiadóban.

S-stakerti szőlő

Andrássy-úton 900 negyszögöl kítőnő termeszőlő gyümölcsösével, k rül lugassal jövözü szivattyus kut és nádas pajtával eladó. Dezső László irodája Maróthy-u. 19

Most 120 ezer koronára is megkaphatják!

Igyekezzenek lefoglalni a foglalt az ezen ház letelt rendelkezése. Nagy Lajos irodában Veres-utca 9. szám alatt.

A ház leírása a következő: A vagongyár közvetlen közelében, a vámospécsi kövesút jobb oldalán, a Nagy József telepen

Nagy József-u. 9. számú szép kis családi ház.
Maga a tulajdonos lakik benne, aki vétel esetén azonnal átadja az egész ingatlant a vevő részére. rögtöni beköltözhetőre. Hatalmas, magas, adómentes új épület, eszeríptetővel fedve. Két szoba, előszoba, konyha, speiz, fűskamara, jövözü kut, sütőkemence, konyhákert.